

Asia: VN/30930/2022

Luonnokset kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattamisen edellyttämiksi säännöksiksi – esittelytilaisuus 12.12.2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

16.1.2023

TILINTARKASTUSVALVONTA

VN/30930/2022

KOMMENTTEJA TILINTARKASTUSLAIN MUUTOKSIKSI CSRD-DIREKTIIVIN IMPLEMENTOIMISEKSI

Kommentit tilintarkastuslain (TTL) muutoksia koskevaan luonnokseen

Yleistä: Nyt kommentteilla olevat säännösluonnokset ovat hyvä alku säädösvalmistelulle. Pidämme parhaana lähtökohtana säännöksille, että Suomessa kestävyysraportoinnin tarkastajat olisivat aina tilintarkastusyhteisöjä ja tilintarkastajia. Lisäksi tarvitaan nykyistä TTL 6:9.5:ia vastaava säännös muista ETA-maista ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevia kestävyysraportointitarkastajia varten. Mielestämme Suomen laissa ei tarvitse säätää mahdollisuudesta valita kestävyysraportoinnin tarkastajaksi muu kuin tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Nyt ehdotettua terminologian monimuotoisuutta olisi näin ollen mahdollista yksinkertaistaa ja säätää laissa lähtökohtaisesti vain tilintarkastajasta ja tilintarkastusyhteisöstä, toistamatta usein termejä kestävyysraportointitarkastaja ja kestävyysraportointitarkastusyhteisö. Tilintarkastuslain jo olemassa olevia säännöksiä olisi siis käytettävä enemmän hyväksi, laatimatta turhaan erikseen kestävyysraportointia ja –raportoijaa koskevia erillisiä pykälä ja momentteja.

Kestävyysraportointia tarkastavalla tilintarkastajalla tulisi olla siihen oikeuttava kelpoisuus, mistä säädettäisiin hyväksymis- ja rekisteröintivaatimuksissa. Tilintarkastusyhteisön tulisi voisi aina suorittaa kestävyysraportointia, mutta sen olisi voitava nimetä päävastuulliseksi kestävyysraportoinnin tarkastajaksi kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja.

Jos lainsäädännön lähtökohdaksi asetetaan tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen suorittama kestävyysraportoinnin tarkastus, voidaan ratkaista monta lakiteknistä kysymystä, koska useita samoja säännöksiä voitaisiin soveltaa sekä tilintarkastukseen että kestävyysraportoinnin tarkastukseen. Tämä lainsäädäntövaihtoehto olisi linjassa myös TTL 1:1:n kanssa. TTL 1:1 kattaa laajan alan tilintarkastajan toiminnasta. Ennen kestävyysraportoinnin tarkastusta koskevia säännöksiä TTL:ssa TTL 1:1:stä voidaan soveltaa jo nyt tilintarkastajaan, joka tarkastaa kestävyysraportointia.

Tilintarkastuslaissa olisi tarkoin määriteltävä, miten ja millä hetkellä (rekisterimerkintä) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saa kelpoisuuden kestävyysraportoinnin tarkastusraportin antamiseen. Tämä voi vaatia selvyyden vuoksi pätevyyttä osoittavan kirjanyhdistelmän käyttöä (esimerkiksi ”KRT”) luonnollisilla henkilöillä. Jos jo ammatissa toimivat tilintarkastajat voivat saada kelpoisuuden jatkuvan koulutuksen avulla (direktiivin 14a artikla) olisi vaadittava, että he sen jälkeen hakevat erikseen rekisteröimistä kestävyysraportoinnin tarkastajiksi. Tulevissa säännöksissä on määriteltävä, miten tuo kelpoisuus todetaan, miten se tulee voimaan ja miten se rekisteröidään. Osa nykyisin toimivista tilintarkastajista mahdollisesti ei halua tulla rekisteröidyiksi kestävyysraportoinnin tarkastajiksi. Tilintarkastajarekisteriä koskeviin teknisiin muutoksiin ja muihin muutoksiin, kuten tilintarkastajamaksujen määrittämiseen, on varattava aikaa.

Kommentoitavana olevissa lakiehdotuksissa jäi epäselväksi keskimmaisessä sarakkeessa usein esiintyvä toteamus ”koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa ilman eri säännöstä”. Käsitksemme mukaan viittaussäännös TTL:n soveltamiseen olisi kuitenkin tarpeen niiltä osin kuin TTL koskee myös kestävyysraportointitarkastusta ja –tarkastajaa. Ks. kommenttimme koskien TTL 1:1.7:ää, minkä lisäksi voi olla tarpeen säätää muitakin viittaussäännöksiä.

Ehdotuksen TTL 1:1.7: Yhdenmukaisesti tilintarkastuslain aikaisempien säännösten kanssa tässä pitäisi mainita, että lakia sovelletaan sekä varmentamiseen ETTÄ varmentajaan. Siis: ”...tätä lakia sovelletaan...varmennukseen ja varmentajaan...”

Ehdotuksen TTL 1:2.2:n 4 kohta: Luonnoksen myöhempien säännösten soveltamisen mahdollistamiseksi tässä olisi viitattava myös tilintarkastusyhteisöön eli kestävyysraportointitarkastaja voi olla myös tilintarkastusyhteisö.

Ehdotuksen TTL 1:2.2:n 5 kohta Ehdotettu termi voi olla turha määritelmä, jos hyväksytään jäljempänä oleva PRH:n kommentti siitä, että tilintarkastusyhteisö on aina hyväksytty suorittamaan myös kestävyysraportoinnin tarkastusta, mutta pitää nimetä päävastuulliseksi kestävyysraportointiin kelpoinen henkilö, kestävyystarkastaja.

Ehdotuksen TTL 2:3a: Tässä kohdassa tulisi säätää, että jos kestävyysraportointitarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, varahenkilöä ei tarvitse valita. Varahenkilö (silloin kun valitaan) voisi olla myös tilintarkastusyhteisö.

Ehdotuksen TTL 2:8a: Suhtaudumme kriittisesti tämän alun perin vuoden 1978 OYL:stä omaksutun säännöksen ottamista muunnettuna TTL:n muutoksen kestävyysraportoinnin osalta. Kyseinen säännös on myös tilintarkastuksen osalta huonosti toimiva. Säännös pitäisi muuttaa ehdolliseen muotoon "PRH voi määrätä..." tai sitten ehdotettu säännös pitäisi poistaa. Ehdotetussa muodossa säännöstä ei käytännössä ole mahdollista toteuttaa useimmissa tilanteissa, joita voi käytännössä tulla vastaan. Viittaamme kokemuksiin voimassa olevan TTL 2.8:n soveltamisesta. On tärkeä huomata, että kyse on suostumusta edellyttävästä toimeksiannosta eli tilintarkastajilla tai kestävyysraportointitarkastajilla ei ole kontrahointipakkoa. Määrättävän henkilön tai yhteisön on siis ensin annettava suostumus tehtävään ja suoritettava uuden asiakkaan arviointi- ja hyväksymismenettely (ainakin osittain) ennen kuin PRH voisi määrätä tehtävään. Kokemusten perusteella nyt kyseessä olevat toimeksiannot olisivat yleensä riskipitoisia toimeksiantoja, joihin on vaikea saada suostumuksia tai ehdokkaita. Jos säännös kuitenkin otettaisiin lakiin, olisi ainakin edellytettävä, että sen, jonka etu tai oikeus edellyttää kestävyystarkastajan valintaa (tai muu henkilö), olisi tehtävä PRH:lle ehdotus suostumuksen antaneesta kestävyystarkastajasta.

Ehdotuksen TTL 3:5.2: Kestävyysraportoinnin puutteellisuudesta ilmoittaminen on turha säännös silloin, jos TTL 10 luvun seuraamussäännöksistä johtuu, että valvontaviranomainen seuraamusta koskevassa päätöksessä toteaa seuraamuksen perusteeksi sen, että kestävyysraportissa on puute, jota tilintarkastaja (kestävyysraportin tarkastaja) ei ole raportoinut.

Ehdotuksen TTL 3:10: Kestävyysraportoinnin luonne esimerkiksi osakeyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävänä asiakirjana on samanlainen kuin hallituksen toimintakertomuksella on. Kun kestävyysraportti on osa toimintakertomusta, esimerkiksi osakeyhtiöissä sitä ei OYL:n säännösten mukaan hyväksytä yhtiökokouksessa. Toimintakertomuksen osana kyse on osakeyhtiön hallituksen laatimasta raportista, joka annetaan tiedoksi yhtiökokoukselle. Osakeyhtiön yhtiökokous ei voi tehdä kestävyysraporttiin muutoksia. Tässä mielessä kestävyysraportin tarkastuksellakaan ei ole yhtiökokoukseen osallistuvien kannalta samaa merkitystä kuin tilinpäätöksen tilintarkastuksella. Kestävyysraporttihan olisi "lopullinen" jo ennen sen tarkastusta. Käytännössä yritykset ja tilintarkastajat kuitenkin luovat käytännöt, joiden mukaan kestävyysraporttiakin voidaan muuttaa ja korjata tarkastushavaintojen perusteella (ennen kuin hallitus sen vahvistaa). Tilintarkastajan (tai kestävyysraportointitarkastajan) läsnäolo kestävyysraportin esillä olon aikana lienee tarpeeton vaatimus TTL:ssa. Tilintarkastajan läsnäolosta säädetään jo nykyisin riittävästi. Hallituksen jäsenet ovat velvollisia vastaamaan yhtiökokouksessa kestävyysraporttia koskeviin kysymyksiin.

Ehdotuksen TTL 4 luku: Pidämme kannatettavina lähtökohtaa, jonka mukaan TTL 4 luvun säännöksiä lähtökohtaisesti sovelletaan myös kestävyysraportointiin ja kestävyysraportointitarkastajiin, vaikka korostammekin lähtökohtaa, että kestävyysraportointitarkastajien tulisi aina olla

tilintarkastusyhteisöjä ja tilintarkastajia. Jos kestävyysraportin tarkastajat olisivat muita kuin tilintarkastajina, laissa olevat viittaukset etenkin ”ammattieettisiin periaatteisiin” pitäisi määritellä erikseen.

Ehdotuksen TTL 4:4a: Pidämme ehdotettua säännöstä tarpeettomana, koska asia on katettu jo ehdotetulla TTL 4:4.3:lla. Lisäksi termi ”valitus” voi olla harhaanjohtava, koska säännöksessä tarkoitettaneen asiakkaan tai sivullisen tekemää reklamaatiota kestävyysraportoinnin tarkastajalle. Valitus tässä ei tarkoita esimerkiksi muutoksenhakua tuomioistuimeen eikä kantelua/ilmoitusta väärinkäytöksestä valvontaviranomaiselle.

Ehdotuksen TTL 6 luku: Hyväksymis- ja rekisteriointivaatimukset olisi mielestämme parempi säätää siten, että uudet säännökset koskisivat vain niitä vaatimuksia, jotka tulevat nykyisten tilintarkastajien hyväksymisvaatimusten lisäksi tai niistä poiketen. Nyt ehdotuksessa olisi eri säännökset tilintarkastajien ja kestävyysraportointitarkastajien hyväksymistä ja rekisteröimistä varten.

Ehdotuksen TTL 6:3a: Säännöksessä olisi tarkennettava, pitääkö kohdassa tarkoitettuna hakijan olla HT-tilintarkastaja tai ainakin täyttää HT-tilintarkastajan hyväksymisvaatimukset. Kannatamme säädäntöratkaisua, jossa kestävyysraportointitarkastajan erikoistutkinto olisi suoritettava HT-tilintarkastajan hyväksymisvaatimusten täyttämisen lisäksi.

Vrt. 3 § KHT ja JHT-kohdat (KHT-tilintarkastajaksi on hyväksyttävä HT-tilintarkastaja, joka...).

Ehdotuksen TTL 6:3a.2: Pidämme epäselvänä vaatimusta siitä, että kestävyysraportointitarkastajan käytännön kokemusvaatimuksena olisi 3 vuoden HT-kokemus, josta 8 kk voi olla kestävyysraportointikokemusta. Vaatimus on lähellä HT-hyväksymiseen vaadittavaa kokemusta.

Kiinnitämme huomiota siihen epäjohtonmukaisuuteen, että TEMA:ssa vaaditaan erikseen kestävyyskokemuksesta 8kk, mutta ei mainita 3 vuoden HT-kokemusta (tai kestävyyskokemuksen sisällymistä HT-kokemukseen).

Pitäisimme parempana sellaista säädösratkaisua, että kestävyysraportointihyväksymistä hakevalla tulisi olla erikseen HT-tilintarkastajan hyväksymiseen vaadittava käytännön kokemus ja sen lisäksi 8 kuukauden kestävyysraportointikokemus.

Jos kuitenkin päädytään siihen, että 8 kuukautta saa sisältyä 3 vuoden käytännön kokemukseen, säännös tulisi kirjoittaa siten, että se vastaa nykyistä JHT-hyväksymisen käytännön kokemusvaatimusta, jota on kuvattu TEM:n asetuksen (1442/2015) 9 §:n perusteluissa. Käytännön kokemus ei saisi kuitenkaan olla vaihtoehto opintovaatimusten täyttämiseksi, päinvastoin kuin nykyisin on JHT-hyväksymisvaatimuksissa.

Ehdotuksen TTL 6:4.5: Jos henkilölle on myönnetty lupa osallistua sekä HT-tutkintoon että erikoistumistutkintoon, mutta hän ei ole suorittanut hyväksytysti HT-tutkintoa, voi henkilö osallistua erikoistumistutkintoon vain samanaikaisesti HT-tutkinnon kanssa. Jos hän tällöin suorittaa hyväksytysti vain erikoistumistutkinnon, on suoritus voimassa viisi tutkintovuotta seuraavaa kalenterivuotta. Jos henkilö ei erikoistumistutkinnon voimassaoloaikana suorita hyväksytysti HT-tutkintoa, erikoistumistutkinnon suoritus raukeaa.

Kiinnitämme huomiota ristiriitaan säännösluonnosten välillä. Jos kestävyysraportointitarkastajan hyväksymisessä vaatimuksena ei ole HT-tutkinnon suorittaminen, ei myöskään liene mahdollista puhua kestävyyspätevydestä ”erikoistumistutkintona”. Huomioitava tämä läpi luonnoksen (esim. TTL 6 luku 4 § 1 mom.:ssa). Jos tarkoituksena, että nykyinen tutkintorakenne (perustutkinto, josta erikoistutaan erikoistumistutkinnolla) säilyy, tämä oltava selkeästi laissa näkyvillä.

Kiinnitämme huomiota tarpeeseen tarkentaa kestävyysraportointitarkastajalta vaadittavan korkeakoulututkinnon taso (ylempi vai alempi korkeakoulututkinto). Muiden erikoistumistutkintojen, KHT- ja JHT-vaatimuksena on nykyisin ylempi korkeakoulututkinto. Pidämme alemmaa korkeakoulututkintoa tässä yhteydessä riittävänä vaatimuksena kestävyysraportointitarkastajaksi hyväksymiseksi.

Vrt. myös TEM:n asetusluonnos 9 § 3 mom.: ”jos erikoispätevyyttä hakevalla ei ole ylempää korkeakoulututkintoa...” Tässä ehdotettujen TTL:n säännösten ja TEMA säännösten välillä on ristiriitaa, koska TEMA:ssa puhutaan ylemmästä korkeakoulututkinnosta ja TTL luonnoksessa yleisesti korkeakoulututkinnosta. Vaatimuksia on tarkennettava. Lisäksi on määriteltävä säännöksissä, sallitaanko kestävyysraportointitarkastajan kelpoisuutta tavoittelevalle hakijalle mahdollisuus korvata korkeakoulututkinto pitkällä ammattimaisella kokemuksella. Vrt KHT- ja JHT-tutkintojen vaatimukset sekä TEMA luonnoksen 9 § 3 mom.

Kiinnitämme huomiota siihen, että nykyisissä JHT- ja KHT-vaatimuksia koskevissa pykälissä ei erikseen mainita HT-opintovaatimusta, vaan ne todennetaan vain HT-osallistumislupahakemuksen yhteydessä.

Ehdotamme kestävyysraportointitarkastajan hyväksymisvaatimusten säätämistä samalla tekniikalla kuin TTL 6:3:ssa on säädetty KHT- ja JHT-vaatimuksista.

Ehdotuksen TTL 6:6.5: Kestävyysraportointitarkastusyhteisö on tarpeeton käsite, jos lähtökohdaksi otetaan, että kyse on aina tilintarkastusyhteisöstä. Jos päädytään säätämään erikseen kestävyysraportointitarkastusyhteisöstä on säännöksiin lisättävä kestävyysraportointitarkastusyhteisön hyväksymisedellytykset. Olisi kuitenkin parempi lähtökohta, että oikeudellisesti kaikki (hyväksytyt ja rekisteröidyt) tilintarkastusyhteisöt ovat kelpoisia kestävyysraportointitarkastajia. Kestävyysraportointitarkastusyhteisön olisi kuitenkin pystyttävä nimeämään erikoistumistutkinnon suorittanut kestävyysraportointitarkastaja päävastuulliseksi kestävyysraportointitarkastajaksi, jos tilintarkastusyhteisö ottaa vastaan kestävyysraportoinnin

tarkastustoimeksiannon. Tämä henkilö olisi lähtökohtaisesti erikoistumistutkinnon suorittanut tilintarkastaja.

Ehdotuksen TTL 6:9: Ehdotuksesta puuttuvat säännökset muista ETA-maista ja ETA-valtioiden ulkopuolelta tulevien kestävyysraportointitarkastajien ja kestävyysraportointitarkastusyhteisöjen liikkuvuudesta, rekisteröinnistä ja valvonnasta.

Ehdotuksen 10:3: Ehdotuksesta puuttuvat säännökset kestävyysraportointitarkastajan ja kestävyysraportointitarkastusyhteisön korvausvastuusta. Säännökset tarve liittyy alumpana esittämäämme kommenttiin siitä, ovatko kestävyysraportointitarkastajat aina tilintarkastusyhteisöjä ja tilintarkastajia. Jos ovat, erillistä säännöstä kestävyysraportointitarkastajan ja kestävyysraportointitarkastusyhteisön korvausvastuusta ei ole tarpeen säätää, mutta TTL 10:3 vaatii mahdollisesti (säädösteknisestä ratkaisusta riippuen) viittauksen myös kestävyysraportointitarkastajaan ja kestävyysraportointitarkastusyhteisöön.

Kommentit työ- ja elinkeinoministeriön asetusluonnokseen tilintarkastajan hyväksymisedellytyksistä (TEMA)

Säädöksen otsikko TEMA (ei muutosta): Riippuen valittavasta säädöstekniikasta myös asetuksen otsikossa lienee syytä mainita kestävyysraportoinnin tarkastaja. Jos kestävyysraportoinnin tarkastaja on aina tilintarkastaja, TEMA:n otsikkoa ei ole syytä muuttaa.

Ehdotuksen TEMA 5 a § Opinnot kestävyysseikoista

Luonnoksen mukaan sen lisäksi, mitä 1 §:n 1 momentissa ja 2-4 §:ssä säädetään, kestävyysraportointitarkastajan hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään [*] opintopisteen tai [*] opintoviikon laajuiset opinnot kestävyysseikoista.

Kiinnitämme huomiota siihen, että direktiivin 2006/43/EY muutokset 8 artikla viittaa opintovaatimukseen, jossa todetaan (referaatti):

Jotta lakisääteinen tilintarkastaja voidaan hyväksyä suorittamaan myös kestävyysraportoinnin varmentamista, 1 kohdassa tarkoitetun teoriakokeen on katettava myös vähintään seuraavat aihepiirit:

- a) kestävyysraportoinnin ja konsernin kestävyysraportoinnin laadintaan liittyvät oikeudelliset vaatimukset ja standardit;
- b) kestävyysanalyysi;

- c) due diligence -prosessit kestävyysseikkojen osalta;
- d) kestävyysraportointiin liittyvät oikeudelliset vaatimukset ja 26 a artiklassa tarkoitetut kestävyysraportoinnin varmennusstandardit;

Ehdotamme, että edellä mainitut kohdat otettaisiin tarkennettuina opintovaatimuksina TEMA:een.

Ehdotuksen TEMA 7 § 4: Olisi selvennettävä, voivatko kaikki kestävyysraportointihakijat korvata osan opinnoista lisätehtävillä. Jos voivat, tämä vaatii lisäresursseja tutkinnon järjestämiseen. Vrt. HT- ja JHT-lisätehtävät on tarkoitettu ainoastaan pitkän poikkeuksellisen kokemuksen omaaville hakijoille. Tämä tarkoittaa nykyisin, että HT- ja JHT-tutkinnoissa mahdollisuus suorittaa lisätehtäviä on ainoastaan henkilöillä, jotka saavat osallistumisluvan ammattimaisen kokemuksen perusteella. Nykyisin siis tilintarkastuskokemuksella tutkintoon hakijat eivät voi korvata puuttuvia opintojaan lisätehtävillä. Ehdotamme, että kestävyysopintojen korvaamisen lisätehtävillä olisi mahdollista vain samoin edellytyksin kuin nykyisin eli ainoastaan ammattimaisella kokemuksella hakeville. Vrt. ehdotuksen TTL 6 luku 3a§ 1 momentissa kohdassa 2 ei ole annettu vastaavalla tavalla mahdollisuutta lisätehtävien suorittamiseen.

Ehdotuksen TEMA 9 § 3 mom.: Jos erikoispätevyyttä hakevalla ei ole ylempää korkeakoulututkintoa, hänen tulee olla toiminut vähintään viiden vuoden ajan ammattimaisesti HT-tilintarkastajana tai hänellä on oltava vähintään seitsemän vuoden käytännön kokemus 12 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä.

Kiinnitämme huomiota, että ehdotuksen TTL 6.3a.1:n mukaan vaaditaan vain korkeakoulututkinto, mutta ei vaadita ylempää korkeakoulututkintoa. Jos halutaan, että kestävyysraportointitarkastajan kelpoisuus olisi vastaava kuin muiden erikoistumistutkintovaatimukset täyttäneiden kelpoisuus tulisi mielestämme tässä kohdassa edellyttää ylempää korkeakoulututkintoa.

Ehdotuksen TEMA 10a§: Ehdotuksen mukaan riittävä kokemus kestävyysseikoista täytyisi seuraavasti:

[1 mom.] Kestävyysraportointitarkastajan erityispätevyyden hakijalla tulee olla vähintään kahdeksan kuukauden kokemus harjoittelijana: 1) kestävyysraportoinnin varmentamisessa; 2) konsernin kestävyysraportoinnin varmentamisessa; tai 3) kestävyysseikkoja koskevien muiden palvelujen tarjoamisessa. [10.1 toinen alakohta].

Ehdotamme ainakin ”harjoittelija” sanan jättämistä pois. Tällaista harjoittelijamainintaa ei ole myöskään tilintarkastuskokemusvaatimuksen yhteydessä.

Ehdotuksen TEMA 13 § 5 mom: Ehdotuksen mukaan kestävyysraportointitarkastajan erikoistumistutkinto sisältää tehtäviä seuraavista aihealueista: 1) säännökset kestävyysraportoinnista ja konserninkestävyysraportoinnista; 2) raportointistandardit; 3) kestävyysanalyysi; 4) asianmukainen huolellisuus (due diligence) kestävyysseikkojen raportointiprosessissa; 5) säännökset kestävyysraportoinnin varmentamisesta; 6) kestävyysvarmennusstandardit. [10.1 toinen ala-kohta]

Luonnoksessa on mahdollisesti viittausvirhe, koska kyseinen 10.1 toinen ala-kohta viittaa direktiivissä käytännön kokemukseen, mistä nyt ei ole kyse.

Huomiota direktiivin 2006/43/EY muutoksista

Referaatti 14a artiklasta:

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteisiin tilintarkastajiin, jotka on hyväksytty tai tunnustettu suorittamaan lakisääteisiä tilintarkastuksia ennen 1 päivää tammikuuta 2024, ei sovelleta 7 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 3 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 14 artiklan 2 kohdan neljännen alakohdan vaatimuksia.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöihin, joiden osalta 6–14 artiklassa säädetty hyväksymismenettely on kesken 1 päivänä tammikuuta 2024, ei sovelleta 7 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 3 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 14 artiklan 2 kohdan neljännen alakohdan vaatimuksia edellyttäen, että kyseinen prosessi saatetaan päätökseen ennen 1 päivää tammikuuta 2026.

Olemme epävarmoja siitä, onko edellä referoitu kohta huomioitu nyt kommentteilla olevassa TTL-luonnoksessa tai TEMA-luonnoksessa.

On lisäksi tarkennettava säännöksissä, tarkoittaako edellä mainittu käytännössä sitä, että jos joku joka hyväksytään osallistumaan tutkintoon 1.1.2024 jälkeen, mutta hyväksytään tilintarkastajaksi ennen 1.1.2026, ei kuitenkaan saa automaattisesti kestävyyspätevyyttä. Jos taas osallistumislupa on saatu ennen 1.1.2024 ja henkilö hyväksytään HT:ksi ennen 1.1.2.2026, on selvennettävä, saako henkilö kestävyysraportoinnin kelpoisuuden.

Rekisteröintimenettelystä on säädettävä tarkentavin säännöksin. On määriteltävä, hyväksytäänkö henkilö automaattisesti vai pitääkö henkilön hakea pätevyyttä ja rekisteröityä erikseen. Pidämme perusteltuna, että ainakin rekisteröitymistä tulisi hakea erikseen. On odotettavissa, että rekisteröitäviä henkilöitä tulee samanaikaisesti paljon. Näin ollen on perusteltua antaa hakijoille aikaa ja säätää aikaraja rekisteröinnin hakemiselle, kuten tehtiin tilintarkastuslain (1141/2015) siirtymäsäännöksissä.

On myös tarkennettava, tarkoittavatko direktiivin aikarajat ja siirtymäsäännökset käytännössä sitä, että kestävyystutkinto tulisi järjestetään ensimmäisen kerran jo vuonna 2024 vai voidaanko se järjestää vasta vuonna 2026.

Referaatti jatkuu:

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ennen 1 päivää tammikuuta 2026 hyväksytyt lakisääteiset tilintarkastajat, jotka haluavat suorittaa kestävyysraportoinnin varmentamista, hankkivat riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportoinnin varmentamisesta, myös 8 artiklan 3 kohdassa luetelluista aihepiireistä, 13 artiklassa tarkoitetun jatkuvan koulutuksen avulla.”;

Edellä referoidun direktiivin siirtymäsäännöksen vuoksi on tarkennettava TTL:ssa, koskeeko vaatimus kaikkia ennen 1.1.2026 hyväksytyjä, vai ainoastaan niitä, jotka ovat rekisteröityneet kestävyystarkastajiksi. On tarkennettava, mistä lähtien kestävyysraportointitarkastajalla pitää olla jatkuvaa koulutusta mainituista aihepiireistä.

Lisätietoja:

pasi.horsmanheimo@prh.fi

hanna.kattainen@prh.fi

Horsmanheimo Pasi
Patentti- ja rekisterihallitus - Tilintarkastusvalvonta